

Гусейнова С.О., ст. гр. МЕН-16-1з,

Венгер О.М., доц., к.п.н. - науковий керівник

ПОПИТ, СПОЖИВАННЯ ТА СТАН РИНКУ ЧАЮ В УКРАЇНІ:**МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ***Запорізька державна інженерна академія, кафедра МОУП*

Чай – один з найбільш популярних напоїв в Україні, і не тільки. На сьогодні важко знайти куточок світу, де б не чули про цей напій. За допомогою чаю ми лікуємо хвороби, знімаємо втому, зігріваємось від холоду і рятуємось від спеки. Батьківщиною чаю є Південно-Західний Китай. Основні виробники, це Індія, Китай, Шрі Ланка, Японія, Кенія. У світовому експорті чаю перше місце займає Індія, а в імпорті - Англія, де річне споживання чаю на душу населення найвище в світі і становить близько 5,5 кг, в той час, як українець в середньому за рік споживає 500-600 грамів чайного листа. Україна не є виробником чайного листа, вона повністю залежить від імпорту. У структурі поставок чаю в Україну цейлонські чаї займають 50%, індійські і кенійські – по 15%, китайські – 10%, інші країни – 10%. За останній час зросли поставки дешевих сортів чаю з Азії та Африки. Останні декілька років (2011-2016 рр.) на ринку чаю в Україні лідирує п'ятірка постачальників: 1) Компанія «Піраміда» (ТМ Grace, AhmadTea, TET); 2) Unilever (Lipton, BrookBond, «Бесіда»); 3) «Орімі-Трейд» (Tess, Greenfield, «Принцеса Нурі», Принцеса Канді», «Принцеса Гита», «Принцеса Ява»); 4) «Май Україна» (Curtis, «Лісма», «Майський»); 5) «СолоМія» (Askold, «Домашній чай», Batik). Ці компанії займають більше як 70% ринку (в натуральному вираженні), і біля 75% - в грошовому. Більшість українських компаній бажають купувати на аукціонах готові чайні суміші і присвоювати їм свою торгову марку, виробництво чаю в Україні полягає у купажуванні та фасуванні готової, завезеної з інших країн, сировини. На українському ринку представлені різні види чаю. Його можна класифікувати за рядом ознак: 1) За типом чайного листа та його розмірів: високосортний чай або крупнолистовий; середньосортний або ламаний; низькосортний чай – крихти або висівки. 2) За походженням: китайський; індійський; японський, та ін. 3) Залежно від фасовки: чай у картонній коробці; в картонній коробці пакетований; в паперовій упаковці (як правило, ваговий чай); в жерстяній банці; в скляній тарі. 4) В залежності від сорту: чорний чай; зелений; з фруктовими та іншими добавками; ароматизований; спеціалізований. Згідно з митною статистикою, поставки чаю в Україну у 2011-2013 роках залишались приблизно на однаковому рівні. У 2014 році відбулося зниження імпорту на 19,2% в натуральному вираженні та на 22,1% у грошовому вираженні. У 2015 році також спостерігалася тенденція до зменшення імпорту проти імпорту в 2014 р. , на 12,8% в натуральному вираженні та 38,5% у грошовому. У 2016 році поставки залишилися практично на попередньому рівні: 18,31 тис. тонн проти 18,33 тис. тонн в 2015 році, проте в грошовому вираженні було зафіксовано їх зниження на 11,2%. Зниження цінового показника пов'язано із переорієнтуванням українського споживача на більш низький ціновий сегмент. Таким чином, поставки чаю в Україну почали знижуватися з 2014 року. Зниження попиту на чайному ринку в Україні, пов'язано з кризовим станом, зростанням цін та зниженням купівельної спроможності населення. Отже, більше всього українці надають перевагу дешевим сортам чаю, це переважно чорний, пакетований чай. Сьогодні Україна перебуває у стані кризи, а це означає, що показники купівельної спроможності залежать від зміни курсу валют, бо ринок чаю є повністю залежним від імпорту.

Література:

1. Аналіз ринку чаю України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://koloro.ua/blog/issledovaniya/analiz-runka-chaya.html>

